

18 novembar 2004

POŠTOVANJE IZBORNIH PRAVILA ZA MEDIJE:

FINALNI IZVEŠTAJ

Tokom perioda izborne kampanje od septembra 22. do oktobra 23., Kancelarija Privremenog Komesara za Medije (KPKM) bila je odgovorna da obezbedi pridržavanje Izbornog Pravila Centralne Izborne Komisije od 10/2004 koje se odnosi na štampane i elektronske medije.

Danas, KPKM objavljuje svoj finalni izveštaj u vezi ponašanja medija tokom izborne kampanje 2004. godine.

Sa zadovoljstvom objavljujemo da su se radio i TV stanice na Kosovu pridržavale Izbornog Pravila 10. Elektronski mediji su uglavnom obezbedili fer i jednak pristup kandidatima i partijama kao što je i definisano Izbornim Pravilom od 10/2004. Glavne radio i TV stanice na Kosovu su emitovale impresivno veliki broj debata. Uslov da se svim registrovanim političkim telima obezbedi bar minimum vremena u živo u emitovanom programu je izgleda poslužio svojoj svrsi.

KPKM je primila relativno mali broj žalbi političkih tela i nijedna žalba nije ukazivala na sistematsko ili namerno favorizovanje od strane medija. Niti su posmatrači OEBS-a ni Izborni Posmatrački Tim Saveta Evrope tako nešto prijavili KPKM-u.

Ponašanje štampanih medija od kojih se takođe zahtevalo da pruže fer i jednako izveštavanje, bilo je primetno mešovito, jer je sedam kosovskih dnevnih listova bilo podeljeno na dve suprotne grupe. Jedna grupa je uglavnom poštovala jednakost i zastupljenost kao što nalažu izborna pravila. Druga grupa nije.

Koha Ditore, Kosova Sot, Epoka e Re, Zeri i Lajm Exclusiv (koje su počele sa objavljivanjem nekoliko dana nakon početka kampanje) pružile su prilično fer i ujednačeno izveštavanje o političkim telima koje je značajno obuhvatilo najveće partije.

Prosek od 63% u izveštavanju ovih pet novina se odnosio na tri vodeće partije u jednakim odnosima (LDK, PDK i AAK). Iste novine su sa dodatnih 22 do 29 % pokrivala još 5 do 8 manjih partija.

Broj partija ili pojedinačnih kandidata koji su bili bez merljivog izveštavanja u ovim novinama je varirao između 2 (u Kosovo Sot) do 15 (Epoka e Re) i 18 (Lajm, koji, kao što je već primećeno, počinje sa objavljivanjem nakon početka kampanje) od ukupno 32 registrovanih političkih učesnika tokom kampanje.

Nasuprot većini novina, Bota Sot i Pavaresija nisu uspele da u razumnoj meri pruže fer i jednak pristup širokom spektru političkih partija. Ove dve novine su sa 85% i 86 % tekstova o izborima pisale o LDK i njenoj savezničkoj partiji PSHDK. Manja količina izveštavanja o ostalim partijama, primetno o ORA partiji, često je pokazivalo sistematski negativnu naklonost.

Ipak, nijedna novina se nije istakla u izveštavanju o partijama i političkim kandidatima koji su predstavljali ne-albanske etničke zajednice, iako se izveštavanje u drugoj polovini kampanje proširilo nakon što su neke manje partije počele sa aktivnostima.

11 manjinskih političkih tela je dobila prosek od 0.44 % vesti vezanih za izbore u Kosova Sot, Lajm, Koha Ditore, Zeri i Epoka e Re. Ukupan procenat izveštavanja o ne-albanskim partijama gore navedenih novina je varirao u rasponu od 3,8 % u Koha Ditore do 1,9 % u Zeri.

Nijedan list nije pokrivaio sve manjinske političke učesnike. Bota Sot novina nije imala čak ni merljivo izveštavanje o bilo kom ne-albanskom političkom telu.

Iako je tačno da Albanci čine većinu čitalaca kosovskih novina, nizak nivo izveštavanja o ne-albanskim političkim učesnicima je značio da su čitaoci imali mali broj informacija ili uvid u ulogu koju ove etničke zajednice i njihovi politički predstavnici mogu imati u multi-etničkom Kosovu. Ne-albanske zajednice su u velikom obimu bile marginalizovane od strane štampanih medija tokom izborne kampanje.

Tokom perioda kampanje, KPKM je radila na 22 žalbe, od kojih je 12 KPKM inicirala kao *ex officio* a 10 su primljene kroz Komisiju Izbornih Primedbi i Žalbi ili direktno od strane pojedinačnih žalioaca. Od 22, jednu je povukao sam žalilac, četiri su odbačene, 14 su rezultirale zvaničnim upozorenjima i 3 su ostale pod istragom.

Robert Gillette
Privremeni Komesar za Medije